

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

De Conversatione Apostolica A Curatoribus Animarum piè & fructosè instituenda - Complectens vatios & solidos modos juvandi & consolandi diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè ægras & captivas

Lohner, Tobias

Dilingae, 1677

§. 4. Quomodo ægri ad varias virtutes exercendas sint excitandi & adiuvandi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48248)

loqui fiant de rebus, quæ ipsorum afflictiones augere possunt, quam minuere queant.

§. VIII.

Quomodo ægri ad varias virtutes exercendas sint excitandi, & adjuvandi.

I. **D**uplici modo excitari possunt Infirmi ad virtutum exercitium. 1. Ut una vice pluribus simul exercendis insistant. 2. Ut in una duntaxat per varios actus exercenda occupentur, quod maximè suadendum est, si diutius ægrotent, & frequentius ab Operario visitentur. De utroque modo, quoniam hoc exercitium præ aliis conducit ad meritum & solatium ægrorum augendum, hoc loco breviter agendum est.

M E M B R U M I.

Quomodo ad plures simul actus virtutum excitandus sit æger.

I. **D**uplex ferè modus assignari potest virtutes plures excipiendi. Primus est, ut quævis virtus solitariè accepta directè & formaliter exerceatur hoc vel simili modo.

Quis ego sum, ô Domine, ut contradicam supremæ veracitati & revelationi tuæ? Credo, Domine, credo, quidquid revelare dignatus es.

Quis unquam speravit in te, Domine, & confusus est? Spero itaque & ego, ô Domine, quidquid promittere dignatus es.

Quid mihi est in cælo, & à te, mi Deus, quid volui super terram? nihil, nihil, ô Deus, te ergo amo super omnia, & amabo in æternum.

Quis dabit capiti meo aquas, & oculis meis fontes lacrymarum, ut defleam peccata mea? doleo, mi Deus, doleo, quia te summum bonum toties offendi.

Quid retribuam tibi, Domine, pro omnibus, quæ retribuisti mihi? Laudo & benedico te, Domine, & superexaltabo in sæcula.

Quid

Quis mihi det, ut patiar pro te, Redemptor mi JESU? Patiar tecum, ô JESU? Patiar tecum, ô JESU, patiar libenter: auge dolores, auge patientiam.

Quis mihi dabit pennas sicut columbæ, & volabo, & requiescam in te, Deus meus, & omnia. Cupio ergo, ah cupio dissolvi, & esse tecum, ô dulcissime mi JESU.

Quis ego sum, ut contradicam Domino meo? omne, quod erit ante oculos ejus bonum & optimum, faciam. Quidquid autem illi placuerit, hoc mihi erit optimum omnibus diebus vitæ meæ. Fiat, ergo, ô Domine, fiat voluntas tua, sicut in cælo, & in terra.

II. Alter modus est, ut per quæstiones ægris præbeatur occasio varias virtutes exercendi hoc modo.

Age, Fili dilecte, credisne firmiter, quod DEUS velut suprema veritas per Ecclesiam credendum proposuit? R. æget. Credo. Adauge, ô DEUS, hanc fidem meam.

Num vitam æternam speras, te non quidem ob merita tua, sed tamen per misericordiam DEI, & merita JESU Christi Redemptoris tui, & B. Virginis, aliorumque Sanctorum intercessionem obtenturum? R. Spero, ô Deus, confirma me in fiducia mea.

Num verò Deum ex toto corde, & ex totis viribus diligis, & quidem propterea solùm, quia ob supremam bonitatem super omnia diligere meretur? R. Diligo, & diligam deinceps. O Deus, conserva me in charitate tua.

An verò propterea doles ex animo, quòd tam bonum Dominum tam graviter offenderis, ideòque suppliciter veniam petis? R. Ah doleo, & peto. Misere te mei Deus secundum magnam misericordiam tuam!

Num autem & firmum habes propositum, peccata omnia pro viribus devitandi, & dignam pro præteritis peccatis satisfactionem præstandi, vitamque tuam seriò emendandi? R. Sic statuo, sic volo. Confirma, ô Deus, quod operatus es in me.

An verò ignoscis ex animo omnibus, qui te unquam offenderunt, sicut tibi ignosci cupis à DEO? R. Ignosco ex animo. Ah Deus, & tu ignosce illis, & mihi, quia nescivimus, quid fecerimus.

Credísne, quòd Deus tanquam fidus & benignus Pater pro te sollicitus sit, & ideo te totum providentiæ illius gubernandum committis, ut statuatur tecum, quodcunque illi placuerit? R. Ah committo me, resigno me cum summa fiducia. Fiat, ó Domine, voluntas tua sicut in cælo, ita & in terra.

Num beneficia ab illo hactenus collata agnoscis, & ideo ex animo desideras, ut pro illis gratissimum exhibere te possis? R. Agnosco, & gratias ago, & æternum gratus esse desidero.

An verò paratus es tantum Benefactorem non tantum prosperitatis, sed etiam adversitatis tempore laudare, & benedicere, idèque hunc morbum cum summa patientia & constantia, quamdiu ipsi placuerit, sufferre desideras? R. Paratus sum; si enim bona de manu Domini suscepti, mala cur non suscipiam?

Num autem agnoscis, te dolores hos propriis viribus sufferre non posse, atque adèò Deo, in quo te omnia posse confidis, demissè pro sua gratia supplicas? R. Confiteor, & rogo, quantum possum. O Deus exaudi humiles preces meas.

An denique hanc intentionem, afflictionem, & dolores tuos cum affectionibus & passione Christi Redemptoris tui uniri, & per ista, quod tuis actionibus deest, suppleri desideras? R. Ah desidero eas uniri! Suscipe, quæso illas, ó DEUS, & ut tibi acceptæ sint, respice non in me, sed in faciem Filij tui.

M E M B R V M I I.

Quomodo ad quamvis virtutem separatim excitandi sint Infirmi.

I. **M**ultæ quidem sunt virtutes, ad quas Infirmi excitari possunt, verùm earum aliquæ plerumque in exercitiis primariarum virtutum, de quibus mox diceretur, velut Ministræ & Ancillæ, immisceri solent; unde non opus est, hoc loco specialiter de illis aliquid indicare, sed sufficiet, si ostendatur quomodo ad primarias virtutes excitari debeant Infirmi. Qua-

Quales sunt præcipue Fides, Spes, Charitas, Contritio seu dolor de peccatis, & Resignatio; hæ namque virtutes sunt quasi limpidissimi illi quinque lapides, quos Infirmus velut verus David, & vir secundum eor DEI, ex torrente infinitæ bonitatis DEI petere, iisque infernalem Goliathum per illarum asiduum exercitium velut fundam superare debet.

II. Porro quatuor sunt modi præcipui, se in his virtutibus exercendi. Primus est, ut objectum seu motivum illius virtutis ægro proponatur, eaque occasione ad quinque sequentes actus circa illam eliciendos excitetur.

O mi amantissime DEVS, gaudeo ex toto corde, quod hætenus per hujus virtutis N. exercitium tantopere fueris glorificatus & honoratus, & proque ex animo, ut honor iste & gloria quotidie magis, magisque augeatur.

O mi dilectissime DEVS, gratias tibi amplissimas ago pro omni auxilio, quod ulli unquam Angelo aut Homini ad hanc virtutem exercendam contulisti, & in gratiarum actionem offero tibi omnes actus hujus virtutis, qui unquam elicitum sunt, aut eliciendi per totam æternitatem.

O mi benignissime DEVS, agnosco & confiteor negligentiam in hujus virtutis exercitio commissam; detestor illam proinde ex animo propter te summum bonum tantopere per hanc scordiam offensum, veniamque à te suppliciter per infinita Filij tui merita, & perfectissimam N. (hæc nomina virtutem, de qua agitur) rogo.

O mi clementissime DEVS, ecce jam nunc corripo errorem meum, & propter infinitam bonitatem tuam diligo te ex toto corde, ex tota anima, & ex totis viribus meis (si alia virtus præ manibus habetur, illius actus ex formali motivo eliciendus est) ô utinam tam perfecte

fectè diligere possem, quàm ulla tua rationalis creatura, ipsèque Filius tuus Christus te amavit.

O mi pijsime DEVS, agnosco me per proprias vires hanc virtutem exercere, & comparare non posse, sed à te omne datum optimum, & donum perfectum virtutum descendere; rogo te proinde per infinitam misericordiam tuam, ut gratiam mihi efficacem ad hanc virtutem acquirendam, conservandam, & augendam largiaris. Propter quod benedicam & laudabo te in sæcula.

Simili modo hi actus circa quamvis aliàm virtutem exerceri possunt, quem in finem non parùm serviet libellus parvus à Ludovico Palma Clerico Regulari compositus, qui vocatur *Theaurus indeficiens, seu Actus interni virtutum, quibus animo facile ad perfectionem provehitur.*

III. Secundus modus per varias quæstiones fieri potest, cujus circa patientiæ virtutem tantopere ægris necessaria hoc exemplum esse potest.

Dilecte Fili, quandoquidem patientiæ virtutem ægris tantopere necessariam esse nôsti, age, in ea paululùm ferventiùs abundantiusque nos exercemus. Dic ergo, ô Fili mi dilectissime, credisne, quòd omnes homines oporteat per multas tribulationes introire in regnum DEI, atque adeò per eandem crucis viam tu quoque eò tendere, & pervenire desideras? R. Ah credo, ah desidero.

Credisne, quòd Dominum DEVM tuum frequenter offenderis, atque adeò paratus es hanc paternam correctionem æquo animo suscipere, & sustinere? R. Ah credo, & paratus sum.

Credisne, quòd DEVS hanc infirmitatem etiam ad probationem tuæ virtutis obtingere permiserit, atque adeò status profectum tuum per singularem patientiam & fortitudinem demonstrare? R. Ah credo, & statuo.

Credisne, quòd Christus Servator tuus, & Caput tuum ad tuam salutem, & exemplum tot tantàque perpessus sit, atque adeò ipsius Socius in passione esse desideras, ut eidem in gloria quoque olim associari merearis? R. Ah credo, ah desidero.

Credi-

Credisne, quòd DEVS per eiusmodi tribulationes patienter toleratas specialiter glorificetur, in iisque summè sibi complaceat, atque adeò & tu hoc titulo eas tam generosè perpeti conaberis? R. Ah credo, & conabor.

Credisne, quòd per eiusmodi tribulationes tibi & aliis plurimas gratias & dona promereri queas, ideòque omnes dolores, & actus, quos in hoc morbo durante patieris vel elicies, cum summa demissione DEO velut generali Remuneratori offers, ut omnibus Amicis, Inimicis, & Benefactoribus tuis, aliisque, pro quibus orare teneris, aut soles gratiam bene vivendi, sanctèque moriendi largiri dignetur? R. Ah credo, offero.

IV. Tertius modus per Litaniarum morem fieri potest, hoc vel simili modo.

Kyrie &c. Christe audi nos &c.

Pater de cælis DEVS. Patientiam da nobis.

(vel aliam virtutem, pro qua oratur.)

S. MARIA Mater DEI. Patientiam exora nobis.

S. MARIA exemplum Patientiæ. Patientiam exora nobis.

S. Angele Custos. Patientiam &c.

Omnes SS. Beatorum Spirituum Ordines. Patientiam exorate nobis.

Omnes SS. Patriarchæ & Prophetæ.

Et sic de reliquis, Apostolis nempe, Martyribus &c. ut supra.

Propitius esto. Parce nobis Domine.

Ab omni impatientia. Libera nos Domine.

Ab insidiis Diaboli.

Per patientiam Sanctorum Omnium.

Per Crucem & Passionem tuam.

Peccatores. Te rogamus audi nos.

Vt culpam impatientiæ remittere digneris.

Vt pœnam impatientiæ debitam condonare digneris.

Q 3

Vt

Vt veram patientiæ virtutem nobis largiri digneris.

Vt promissum Patientibus præmium largiri nobis digneris.

Vt omnibus Fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris.

Vt nos exaudire digneris.

Agnus DEI &c.

ψ. Domine exaudi Orationem meam.

℞. Et clamor meus ad te perveniat.

Oremus.

DEVS Virtutum Author & Custos, te supplices exoramus, ut & veram nobis patientiæ virtutem largiaris, & promissu patientibus præmium in celo olim concedas. Per Christum Dominum nostrum.

Simili modo Litanæ de alijs etiam virtutibus conficiuntur, & interdum Sancti singulares, qui in ea præcipuè excelluerunt, inferi possunt.

V. Quartus denique modus est virtutem aliquam per varias aspirationes seu preces jaculatorias eliciendi; quod quidem quâ ratione fieri possit, sequentia membra ostendent.

M E M B R U M III.

Quâ ratione Actus Fidei eliciendi sint.

I. Variis modis elici possunt actus Fidei ab Infirmis, sed sequentibus præcipuè 1. *Profitendo*; quod fieri potest vel recitando ipsum Symbolum, si scilicet æger satis adhuc robustus ad hoc officium videatur, vel certe respondendo præeunti Sacerdoti, & varios fidei articulos per modum interrogationis proponenti.

II. Per modum orationis, faciendo quasi Litanias ex ipsi articulis, & dicendo; Pater de cælis DEVS, miserere nobis, JESU Christe Fili DEI, Redemptor meus, miserere nobis &c.

III. Per modum Adorationis coram aliquo Crucifixo

aut alia imagine, quam possit venerari, osculari, amplecti, & super caput suum, aut pectus ponere dicendo, v. g. Adoro te Christe, qui per sanctam Crucem tuam redemisti mundum; qui natus, crucifixus, sepultus es pro me, miserere mei.

IV. Per modum gratiarum actionis, dicendo: v. g. Gratias ago tibi, ô SS. Trinitas, quòd me Christianum, & Catholicæ Ecclesiæ tuæ membrum feceris, quòd mihi fidem dederis, quâ te agnoscerem: & sic per potiores fidei articulos progrediendo?

V. Aliquando exercendi sunt proprii actus fidei dicendo: v. g. Credo Domine, quòd sis Unus in essentia & Trinus in Personis, quia tu, DEVS meus, summè verax, & prima veritas hoc revelâsti: quòd sis infinitus in tua essentia, & sapientia, bonitate &c. Credo Domine, sed adjuva incredulitatem meam, & adauge mihi fidem. Scio, quòd Redemptor meus vivit, & in novissimo die de terra surrecturus sum; & rursum circumdabor pelle mea, & in carne mea videbo DEVM Salvatorem meum.

VI. Per modum ponderationis, dicendo, v. g. Ecce mihi Charissime, credis in DEVM Patrem Omnipotentem; memor ergo esto, qualem Patrem nactus sis; nimirum talem, qui non corpus duntaxat, sed etiam animam dedit; qui tam paternè te usque ad hanc horam enutrivit, & conservavit; qui talem tibi hæreditatem in cælis præparavit. Et en jam obvijs tuis te expectat in patria; age, propera in amplexus Patris charissimi, & si cum prodigo filio dissipâsti bona tua, prode ad pedes eius, & dic: Pater, peccavi in cælum, & coram te, & jam non sum dignus nominari filius tuus. Fac me unum de mercenarijs tuis.

M E M B R U M IV.

Quâ ratione actus spei eliciendi sint.

Hæc excitanda est circa res omnes, quæ sunt ejus materia, scilicet circa veniam peccatorum, gratiam Dei, & vir-

& virtutes, donum perseverantiæ, & coronam gloriæ; fundari autem potest in varijs titulis. 1. Eò quòd Deus sit talis, cujus gloria est, ignoscere, & salvare: Propter nomen tuum Domine, propitiaberis peccato meo, multum est enim. 2. Propter bonitatem & misericordiam ejus; Salvum me fecit, quia voluit me. 3. Quia promissum daturum, quidquid ab eo petetur: Petite, & accipietis; pulsate, & aperietur vobis. 4. Quia pignus dedit infinitum: Qui enim proprio filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum, quomodo non omnia nobis cum illo donabit? 5. Quia novit imbecillitatem nostram. Quomodo enim miseretur filiorum, sic misertus est omnibus timentibus eum. Quoniam ipse cognovit sumentum nostrum, recordatus est, quoniam pulvis sumus. 6. Quia ipse invitat nos: Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Et jam hoc ipsum actu in multis millibus peccatorum præstitit, Nemo enim in eo speravit, & confusus est. 7. Potentia & Charitas tot Advocatorum Christi scilicet, B. Virginis, & omnium Sanctorum Patronorum. Dicat ergo audacter infirmus: Quare tristis es Anima mea, & quare conturbas me? Spera in DEO, quoniam adhuc confitebor ei, salutare vultus mei, & Deus, meus. In te Domine speravi, non confundat in æternum: etiamsi occiderit me, in ipso sperabo. Mihi adhærere Deo meo bonum est, & ponere in Domino Deo spem meam. Domine miserere nostri, te enim expectavimus, esto brachium nostrum in mane, & salus nostra in tempore tribulationis. Pars mea Dominus, dixit Anima mea, propterea expectabo eum. Bonus est Dominus sperantibus in illum, animæ quærenti illum.

Ad hos & similes actus eliciendos proderit, si Operarius cum
quan-

quandòque per Sententiam aliquam ex S. Scriptura excitet, dicendo v. g. Expectate Dominum, viriliter agite, qui timetis Dominum, sperate in illum, & in oblectationem veniet vobis misericordia. Benedictus vir, qui confidit in Domino, & erit Dominus fiducia ejus: sperantem in Domino misericordia circumdabit. Qui sperat in Domino, salvabitur. Bonus Dominus, & confortans in die tribulationis, & sciens sperantes in se. In silentio & spe erit fortitudo vestra. Qui fiduciam habet mei, hæreditabit terram, & possidebit montem sanctum meum.

Præcipuè tamen monendus est, ut circa beatitudinem æternam, tanquam circa primarium spei objectum, varios actus eliciat æger. v. g. Spero Domine, mihi remissum iri peccata mea, & vitam datum iri æternam per merita tua infinita, quia verè bonus, potens, & misericors, & fidelis es in promissis. Aliquando quidem per modum desiderij ad eam aspirando v. g. Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat Anima mea ad Deum fontem vivum, quando veniam, & apparebo ante faciem tuam? Quàm dilecta tabernacula tua, Domine virtutum, concupiscit, & deficit Anima mea in atria Domini. Domine quid mihi est in cælo, & à te quid volui super terram? Defecit caro mea, & cor meum. Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum. Heu mihi! quia incolatus meus prolongatus est. Cupio dissolvi, & esse cum Christo. O quàm sordet mihi terra, cum cælum (mente) aspicio &c.

Aliquando per modum petitionis spes patriæ cælestis elici potest dicendo, v. g. Educ de custodia Animam meam ad confitendum nomini tuo. Domine Deus virtutum converte nos, ostende faciem tuam, & salvi erimus.

mus. Aliquando per modum gaudij spes elici potest. *Lætatus sum in his, quæ dicta sunt mihi, in domum Domini ibimus. Stantes erant pedes nostri in atrij tuis Jerusalem.*

Aliquando per modum admirationis dicendo: *Quàm dilecta tabernacula tua Domine virtutum. Beati, qui habitant in domo tua, Domine, in sæcula sæculorum laudabunt te.*

Ut autem hoc desiderium tantò vehementiùs excite-
tur in ægro, proderit, si Sacerdos ei magnitudinem cœlestis beati-
tudinis paulò clariùs demonstrat, ostendendo, quòd ibi Deus
abstergat omnem lacrymam ab oculis Sanctorum, neque ul-
lus ampliùs luctus & dolor sit reperiendus; quòd inebriandi
sint ab ubertate domus Dei, & torrente voluntatis potandi
quòd talia gaudia percepturi, quæ nec oculus vidit, nec au-
ris audivit, nec in cor hominis descenderunt. Quæ ipsa po-
terunt exemplis confirmari, v. g. illius, qui 200. annis eman-
sit, putans se unico tantum cibo convivij cœlestis per qua-
drantem interfuisse. Item illius, qui imaginari sibi non po-
tens, quomodo coram Domino mille anni forent, sicut dies
hesterna, quæ præterijt, seductus ab aviculæ cantu 300. an-
nis emansit, uti Joan. Major in Spec. Exempl. V. cœl. gloria
ex. 8. & 9. narrat. Ne verò tam facilè omittat hæc deside-
ria, proderit ex Bloffio c. 13. Monil. spirit. narrasse, quòd B.
Virgo S. Brigittæ pro quodam Eremita oranti dixit, scilicet
eum detineri in purgatorio desiderij, eò quòd in morte perfec-
tum desiderium pertingendi ad præsentiam Dei, ejusque vie-
sionem non habuerit.

M E M B R U M V.

Quâ ratione actus Charitatis exercendi sint.

- I. **A**D hanc exercendam peculiari studio excitare ægrum
conabitur, ut dicere de ipso infirmo Christus in judi-
cio possit; remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit
multum. Quem in finem primò ei motiva aliqua amoris
proponat, qualia sunt. 1. Bonitas illius; si ergo tantopere
dilexit æger Uxorem, vel Liberos, vel alium hominem, aut
creaturam, quantò magis diligere oportet Deum, qui infini-
ta

perfectius hæc omnia continet? 2. Amor, quo prævenit
 nos; cuius omnia indicia exhibuit perfectissime, nam si esse
 semper velle cum alio, ei munera copiosa largiri, animam
 pro eo ponere, indicia sunt certissima amoris, quis non sum-
 mum dicat amorem Christi, qui, ut esset semper nobiscum,
 SS. Eucharistiam instituit, qui se & omnia sua dedit, qui vi-
 tam pro nobis per tot cruciatus posuit? 3. Beneficia collata,
 maximè Vocationis ad fidem, Justificationis, Redemptionis,
 Glorificationis; de quibus S. Augustinus quondam dixit:
 Domine, qui te non amat, quia creatus est, infer-
 num meruit; sed qui te non amat, quia redemptus
 est, meretur, ut novus pro eo infernus fiat. Uxor
 Tygranis, teste Xenophonte, noluit ad alium hominem ocu-
 los convertere, quàm ad maritum, postquam audivit, quòd
 maritus vitam pro ejus redemptione dare paratus esset; quid
 faciet anima, quæ scit, Christum non obtulisse tantum, sed
 posuisse vitam pro ea? An non exclamabit cum S. Davide:
 Quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retri-
 buit mihi? Calicem salutaris accipiam, & nomen
 Domini invocabo, Ps. 115. 4. Quia Deus est finis noster,
 & centrum, ac solus satiare potest Animæ desiderium. Hinc
 S. Augustinus l. 1. Confess. ait: Fecisti nos, Domine, ad
 te, & inquietum est cor nostrum, donec requiescat
 in te. O quàm velociter & potenter res creatæ ad centrum
 tendunt suum; quantò magis hoc fieri ab homine convenit?
 Quia Amor omnia levia facit. Hinc S. Jacobo 24. anni
 in laboribus & molestijs gravissimis consumpti videbantur
 dies pauci præ amoris multitudine. Sponsa quoque Cant. 8. ait:
 Aquæ multæ (tribulationum) non poterunt extingue-
 re charitatem. 6. Exempla S. Paulus; Quis me sepa-
 rabit à charitate Dei? vivo autem jam non ego, vi-
 vit verò in me Christus, S. Franciscus assiduò dicebat:
 Deus meus, & omnia. Et quandoque in his verbis pon-
 derandis integras noctes consumebat. S. Augustinus dicebat,
 si ego essem Deus, & tu Augustinus, vellem ego fieri Augu-
 stinus, ut tu Deus esses. S. Ignatius Martyr in corde SS. Jesu
 nomen

nomen insculptum habebat. Joannes Rusbrochius ita n^o debat præ amore, ut arborem, sub qua sedebat, accenderet calore. Baptista Santius ex Societate Jesu dicebat, si cerib^o sciret, se adhuc per unum diem victurum, adeoque adhuc privatum iri visione Dei, fore, ut præ nimio mœrore moreretur, uti in vita P. Balthasari Alvarez c. 17. refertur. B. Aloysius tanto Dei amore flagrabat, ut, quoties ejus mentio fiebat, ita inflammaretur, ut in vultu etiam signa emicarent. B. Stanislaus ita diligebat Deum, ut quandoque linteo frigido cor & pectus refrigerari debuerint, uti utriusque vita testatur. S. Nicolaa nata in Picardia, ut suum erga Deum amorem testaretur, petivit instanter, ut posset fieri particeps Passionis Christi & SS. Martyrum, ut posset quasi fieri theatrum dolorum; unde factum, ut per 50. annos varijs morbis & cruciatibus torqueretur, singulis diebus inflabatur caro, & residebat cum maximo dolore: Quandóque per octo dies vehementissimè pungebatur in capite: stomachus sæpe calores tantos sentiebat, ut ardere videretur: lectus videbatur clavis aut spinis refertus: Festis diebus augebantur miris modis dolores: præterea sæpe eosdem in corpore dolores per vicissitudinem sentiebat, quos S. Laurentius, S. Bartholomæus, & alij Martyres sentiebant. Quotidie tamen ad sacrum itabat, obijicientibus autem, quòd aliquando in itinere moritura sis, respondit: Moriar, dummodo inter brachia dilectissimi Jesu.

II. Porro actus Charitatis per sequentes aspirationes elicari possunt.

Quid mihi est in cœlo, & à te quid volui super terram? Defecit caro mea & cor meum, Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.

Diligam te Domine, fortitudo mea, Dominus firmamentum meum, & refugium meum, & liberator meus.

Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat Anima mea ad te, Deus.

Domine tu dixisti: Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, ex tota anima tua, & ex tota mente tua.

te tua, & ex totis viribus tuis. Da ergo Domine, quod jubes, & jube, quod vis.

Quis mihi tribuat, ut perfectè diligam te Bonitas infinita? quando occupabis cor meum totum? quando totus ero tuus, sicut totum me tibi debeo? Veni Sancte Spiritus, & tui in me amoris ignem accende.

Domine Jesu, qui dixisti; Ignem veni mittere in terram, & quid volo, nisi ut accendatur? accende, quæso, hunc ignem in corde meo, & illud in cinerem ac favillas redige.

Domine J E S U Christe, qui perpetuâ charitate dilexisti me; quâ, cum non essem, creâsti me; quâ, cum perditus essem, reparâsti me; quâ ad vitæ gratiam resuscitâsti me; quâ te ipsum totum dedisti mihi; adde, quæso, hoc beneficijs tuis, ut sine modo & purissimo amore diligam te nunc & in sempiternum: quia summum meum bonum es.

O mi amantissime Deus, utinam infinito amore possem diligere te? quia summum, & maximum meum bonum es.

O quàm gaudeo, mi Deus, quòd tu es, qui es, infinite bonus & potens! O utinam homines accendere possem amore tui!

O mi Deus, hanc unam ob causam rogo, ne in infernum præcipites me; ne debeam ibi audire blasphemias conjectas in te.

O Domine, etsi in æternum projicere me velis à conspectu tuo, non desinam tamen amare te.

Jesu mi bone, sentiam amoris tui copiam, da mihi per præsentiam, tuam videre gloriam.

Tua Jesu dilectio, grata mentis refectio, replens sine fastidio, dans famem desiderio.

Qui

Qui te gustant, esuriunt: qui bibunt, adhuc sitiunt: desiderare nesciunt, nisi Jesum, quem diligunt.

Quem tuus amor ebriat, novit, quid Jesus sapiat: quàm felix est, quem satiat, non est ultra, quod cupiat.

O Jesu, desidero te millies: mi Jesu, quando venies? me lætum quando facies? me de te quando saties. Amor tuus continuus, mihi languor assiduus, mihi fructus mellifluus est, & vitæ perpetuus.

O Beatum incendium! O ardens desiderium! O dulce refrigerium, amare Dei filium.

Bonum mihi diligere Jesum, nil ultra quaerere, mihi prorsus deficere, ut illi queam vivere, &c.

M E M B R U M V I.

Quâ ratione actus Contritionis eliciendi sint.

I. **A**D hanc ab ægro eliciendam parata habeat Operarius motiva, quæ opportunè suggerat, qualia sunt potissimum, infinita amabilitas Dei, incomprehensibilitas amoris Dei, magnitudo beneficiorum, sanguis & passio Christi conculcata, dolores, & mors Christo accersita per peccatum, Deus & Christus vilissimæ voluptati postpositus. Porro actus contritionis varijs modis elici possunt. 1. Ipsum dolorem exercendo hoc modo. Ah mi Deus, pœnitet me ex toto corde, quòd te summum meum bonum, quod super omnia diligo, toties, & tam graviter offenderim. O Deus! tu Dominus meus, & summus Benefactor meus, quem super omnia diligo. O quàm doleo, me beneficiis tuis tam ingratum fuisse.

Pater, peccavi in cœlum, & coram te, & jam non sum dignus nominari filius tuus.

Domine, peccavi: super numerum arenæ maris multi-

multiplicatae sunt iniquitates meae, & non sum dignus aspicere altitudinem caeli pro multitudine iniquitatum mearum.

Deus propitius esto mihi maximo peccatori.

Delicta Juventutis meae, & ignorantias meas ne memineris, Domine,

Domine, vide humilitatem meam & laborem meum, & dimitte universa delicta mea.

Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam.

Averte faciem tuam a peccatis meis, & omnes iniquitates meas dele.

Tibi soli, Domine, peccavi, & malum coram te feci.

Domine, ne memineris iniquitatum mearum antiquarum, cito anticipet me misericordia tua, quia peccator factus sum nimis.

Domine, ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripas me.

Si iniquitates observaveris, Domine, quis sustinebit? quia apud te propitiatio est, & propter legem tuam sustinui te, Domine.

II. Optando talem dolorem, & dicendo: O utinam mihi Deus, infinitum dolorem elicere possem, quia totum bonum Dominum, & infinitum bonum te offendi!

O utinam, mi Jesu, nunquam offendissem te tantum Benefactorem meum!

Ah Servator mi Jesu, Jesu mi Servator, quis dicitur mori pro te, & charitate tantam operiam multitudinem peccatorum meorum?

O Jesu, utinam vel guttulam haberem doloris illius, quem de nostris peccatis habuisti! ○

O utinam, mi Jesu, omnia tormenta veniant læta me, ut satisfaceret tam graviter læsæ Justitiæ tuæ.

Quis dabit capiti meo aquas, & oculis meis fontes lacrymarum, ut defleam tam grandia peccata mea?

III. Petendo à Deo talem dolorem, v. g. Domine converte me, & convertar ad te. Cor mundum crea in me, Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis.

Redde mihi, Domine, lætitiã salutaris tui, & spiritu principali confirma me.

Ah domine, da mihi aquam lacrymarum salientem in vitam æternam.

Domine, qui jussisti, ut revertamur ad te: da, quod jubes, & jube, quod vis.

Domine, qui invitasti nos ad te, dicens: venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos, ne repelle venientem ad te, & mandato tuo obedientem.

M E M B R U M VII.

Quã ratione actus resignationis eliciendi sint.

I. **A**D hanc etiam tantò vehementius ab Operario incitandus est æger, quantò gratius est Deo exercitiũ virtutis hujus ab ipso susceptum, ipsique etiam ægro utilis est. Ergo exerceri potest per modum Obedientiæ, dicendo v. g. Sicut fuerit voluntas in cœlo, sic fiat.

Dominus est, quod bonum est in oculis ejus, hec faciat.

Domine, fiat voluntas tua, sicut in cœlo & in terra.

Sicut Domino placuit, ita factum est; sit nomen Domini benedictum?

Dominus præcepit morbo, ut vexaret me; & quis est, qui contradicat ei?

Tribulatio & angustia invenerunt me, mandata
tua meditatio mea est.

Bonitatem fecisti cum servo tuo, Domine, secundum
verbum tuum.

II. Per modum Oblationis, v. g. dicendo: In manus
tuas Domine commendo spiritum meum.

Paratum Cor meum Deus, paratum cor meum ad
omnia, quæ tibi placent, ut agam, vel patiar,

Paratus sum, & non sum turbatus, ut custodiam
mandata tua.

In capite libri scriptum est de me, ut faciam Deus
voluntatem tuam, tunc dixi: Ecce venio.

Ecce mancipium Domini, fiat mihi secundum
verbum tuum.

Domine, descendi (in hunc lectum) non ut faciam
voluntatem meam, sed ejus, qui misit me.

III. Per modum Desiderij ac Petitionis, v. g. Pater, si
possibile est, transeat à me calix iste; veruntamen non
mea, sed tua voluntas fiat.

Abba Pater, omnia tibi possibilis sunt: si vis, trans-
fer calicem hunc à me; veruntamen non quod ego
nolo, sed quod tu.

Doce me, quæso, Domine facere voluntatem
tuam.

Domine, da mihi cor, ut colam te, & faciam vo-
luntatem tuam corde magno, & animo volenti.

Unam petij à Domino, hanc requiram, ut videam
voluntatem Domini, quoniam vita in voluntate
est.

IV. Per modum Actus patientiæ, v. g. Pater sancte,
amarus est calix, sed tamen amore tui paratus sum
bibere illum: auge dolorem, auge patientiam.

Instruct. III.

R

Pro-

Proba me, Domine, & tenta me, ure renes meos,
& cor meum.

Domine, hinc ure, hinc seca, modò fiat in me voluntas tua.

Domine omnes dolores arbitratus sum, ut gaudia, ut perficiam sanctum Beneplacitum tuum,

Domine, hæc mihi sit consolatio, libenter care-
re velle omni solatio. Et si tua defuerit consolatio,
sit mihi tua voluntas, & iusta probatio pro summo
solatio.

O Jesu, mi patientissime, trahere me post te, ut cur-
ram in odorem sanctæ patientiæ tuæ.

Domine, etiam si oportuerit me commori tibi, non
te negabo, aut contradicam voluntati tuæ.

V. Per modum Gratiarum Actionis, v. g. Benedicite
frigus & æstus Domino, benedicite sitis & æstus Do-
mino, laudate & superexaltate eum in sæcula,

Benedicant te Domine, vita & mors, laudent &
superexaltent te in sæcula.

Absit mihi gloriari, nisi in cruce tua, Domine mi
Jesu Christe.

Quid retribuam Domino pro omnibus dolori-
bus, quos tribuit mihi? calicem Salutaris accipiam.

O Domine, laudent te omnes Angeli propter cru-
ciatus, quos misisti mihi.

VI. Per modum Humiliationis, v. g. Domine, quis
ego sum, ut venias ad me, & per tribulationes visi-
tes me?

Exi à me, Domine, quia homo peccator sum, &
indignus tanto favore tuo.

Domine, quid est homo, quia innotuisti ei; aut
filius hominis, quia visitas eum?

Bonum

Bonum mihi, Domine, quia humiliasti me, ut di-
scam justificationes tuas.

Non est, O Domine, servus major Domino suo,
neque discipulus supra Magistrum. Si ergo te oportet
pati, & ita intrare in gloriam tuam, quanto
magis me pati conveniet? nam ego quidem justè
hæc patior, tu verò, mi Domine Jesu, quid fecisti?

§. IX.

Quidnam Operarius, cum discedit ab Infirmis,
observare debeat.

Tria sunt præcipuè, quæ Operarius ab ægris discessu-
rus observare debet. Primum est, ut, quemadmodum
Rituale Romanum & pleraque Ritualia Diœcesana monent,
prius aliquas preces in dictis Ritualibus præscriptas, & in fi-
ne libelli ponendas recitet, utpote quæ hoc ipso, quòd ab Ec-
clesia præscriptæ sunt, singularem meritò efficaciam habi-
tate creduntur. Certè dolendum est, aliquos interdum Ope-
rarios diu apud Infirmos hære, nec tamen aut ipsosmet pro
ipsis orare, aut ipsos ad orationem peragendam incitare, cum
tamen ejusmodi orationes non parùm tum ad ædificationem
adstantium, tum ad solatium & auxilium Infirmorum condu-
cere videantur.

II. Alterum est, ut, quemadmodum idem Rituale Roma-
num monet, consolatur Infirmos, dicens, se pro ijs in Sacri-
ficio Missæ, & aliis precibus oraturum, curaturumque, ut
alij idem pro eis faciant, idque re ipsa præstet. Deinde non
modicè hoc solatium augebit, si jubeat illos bono animo esse,
horteturque, ut doctrinas à se datas, præcipuè illam, quam
illis magis necessariam esse judicaverit, diligenter obser-
vent, addatque, se eos in tutelam omnium SS. Patrono-
rum, in sinum B. Matris Virginis, & SS. Christi vulnera
commendare, qui velut sexaginta fortissimi Milites lectulum
iporum circumstant.

III. Tertium denique est, ut sacram eis aquam, simulque
etiam benedictionem largiatur, dicens, prout in memorati
libello præscribitur: **Benedictio Dei Omnipotentis,**

R 2

Patris